

Kärlek med forskarens blick

Enligt Norstedts förlag är *Den tunna isen* en roman. Någon skulle kanske kalla den autofiction eller en självbiografi. **Lena Einhorn** är Lena i boken, hennes berömda föräldrar tillika cancerforskare, läkare och överlevare från förintelsen är Nina och Jerzy i boken. Händelserna är verkliga men omvärlden, händelser och tidsföljd kan vara lätt maskerade.

Själv kallar Lena Einhorn boken för en nyckelroman. Den har självbiografiskt innehåll men den visar bara vissa aspekter av hennes liv och utspelas under en kort period, åren 2003 – 2005. Lena Einhorn började skriva på den redan 2008, lade undan den och skrev sedan färdigt boken 2013 – 2014. Därefter hamnade den i byrålådan, hon var inte redo att publicera den. Inte förrän nu.

Vi känner Lena Einhorn som en mångfasetterad och multibegåvad person. Hon är forskaren/läkaren som hoppade av, blev en hyllad författare, filmregissör, producent, dokumentärfilmare och fotograf. Hon har också skrivit teaterpjäser och musik. Mottog både Augustpris och Guldbagge för boken och filmen "Ninas resa", om modern, en av de sista polska judar som överlevde Warszawas ghetto.

Parallellt med all denna framgång utspelar sig boken "Den tunna isen". Kärlekshistorien mellan henne och Nicki som går upp och ner, är lycklig och olycklig om vartannat. De gör slut och blir ihop igen. De lever helt olika liv i ett distansförhållande, Nikki med ett svårt sjukt barn.

Här har vi åter forskaren Lena Einhorn, som den här gången har riktat mikroskopet in mot sig själv och hon är inte nådig. Här ska allt upp till ytan, dissekeras och sorteras in i minsta detalj. Inget får sopas under mattan eller gömmas undan. Likt en jakthund spårar hon upp brev mellan föräldrarna och skärskådar deras klotter i böcker om barnuppfostran. Hon går

igenom gamla dagböcker och gör egna intervjuer. Almanackor och anteckningar lägger händelser och dialog på plats i tid och rum. På ett sakligt och effektivt sätt kartlägger hon sin egen uppväxt och relationen med föräldrarna. Vad är det som gör henne så rädd? Var kommer all ångest och ensamhet ifrån? Varför kan hon inte älska tillbaka när hon blir älskad? Hur ska man förstå den skiftande makten, underordning och överordning i en relation?

Som den skickliga dramaturg Lena Einhorn är håller hon spänningen vid liv in i det längsta. Det är en allmängiltig och samtidigt självutlämnande skildring av en dödsdömd kärleksrelation, där vi är dom vi är, med våra olika liv, bakgrunder, brister och tillkortakommanden. Make the best of it!

Forskare, säger Lena Einhorn, tror i allmänhet inte på sina egna upptäckter trots att flera tecken pekar åt samma håll. Inte förrän tecknen blir tillräckligt många och så samstämmiga att de inte längre går att bortse ifrån.

Jag kom själv under läsningen att tänka på Sören Kirkegaard som sa; "livet kan bara förstås baklänges men det måste levas framlänges". Lena Einhorn har med "Den tunna isen" satt en punkt och gått vidare. Som hon själv uttrycker det; "polletten har trillat ner".

Just nu skriver hon på en uppföljare till sin "Vad hände på vägen till Damaskus?". Den här gången ska det handla om Gamla testamentet.

Heléne Nellvik

Den tunna isen

Lena Einhorn

Norstedts